

Vergaderjaar 2020–2021

27 062

Alleenstaande minderjarige asielzoekers

Nr. 114

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 oktober 2020

Naar aanleiding van de motie van de leden Van Toorenburg en Voordewind¹ met het verzoek om uw Kamer periodiek te informeren over de voortgang van het Grieks-Nederlandse samenwerkingsverband om het voogdijsysteem en de opvang van minderjarige alleenstaande vreemdelingen (amv) in Griekenland structureel te verbeteren, informeer ik u hierbij over de laatste ontwikkelingen met betrekking tot de situatie van amv in Griekenland in het algemeen en de voortgang van dit samenwerkingsverband in het bijzonder.²

Ontwikkelingen situatie amv in Griekenland

Volgens de meest actuele, beschikbare cijfers van het Griekse nationale centrum voor sociale solidariteit, E.K.K.A., blijft het aantal amv in Griekenland dalen: van ca. 4.500 naar ca. 4.400 in de periode medio augustus tot en met medio september.³ De samenstelling van de groep is nagenoeg ongewijzigd: 93% jongens; 92% 14 jaar of ouder. Het merendeel is nog steeds Afghaans (39%), gevolgd door Pakistaans (23%) en Syrisch (11%).

Als gevolg van de branden op Lesbos hebben de Griekse autoriteiten op 10 september jl. een groep van meer dan 400 amv van Lesbos overgebracht naar het vasteland. Daar zijn zij met steun van de Europese Commissie onder verantwoordelijkheid van IOM tijdelijk opgevangen in hotels in de omgeving van Thessaloniki. Inmiddels hebben de Griekse autoriteiten besloten om ook alle amv van de andere eilanden versneld naar het vasteland over te brengen. Inmiddels zijn naast de ca. 400 amv vanaf Lesbos, ca. 95 amv vanaf Chios, ca. 20 vanaf Kos, ca. 20 vanaf Leros en ca. 60 amv vanaf Samos overgeplaatst naar het Griekse vasteland.

¹ Kamerstuk 19 637, nr. 2614

² Kamerstuk 27 062, nr. 111

³ http://ekka.org.gr/images/ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ_2020/EKKA%20Dashboard_20200915.pdf

Daarmee is het merendeel van de amv dat op de eilanden verbleef overgebracht.

Daarnaast zijn de afgelopen periode meerdere amv en andere kwetsbare asielzoekers herplaatst naar EU-lidstaten. Het gaat hier met name om de uitvoering van de toezeggingen die zijn gedaan na de oproep van de Griekse regering uit september 2019. Volgens recente data van de Europese Commissie zijn sinds deze oproep ca. 930 personen herplaatst naar verschillende Europese landen, waarvan ca. 240 amv en ca. 690 kwetsbare asielzoekers. In tegenstelling tot berichtgeving in enkele media, zijn er nog geen amv herplaatst die naar aanleiding van de brand op Lesbos zijn overgebracht naar het vasteland. Over herplaatsing van deze specifiek groep vindt overleg plaats onder coördinatie van de Commissie om te zorgen dat de *pledges* van verschillende lidstaten zo goed mogelijk worden vervuld.

Voortgang samenwerkingsverband

In mijn laatste brief over de voortgang van het Grieks-Nederlandse samenwerkingsverband⁴, informeerde ik uw Kamer over de voorgenomen Stuurgroep en een meerdaagse bijeenkomst over voogdij die beide waren voorzien voor medio september, in Athene. Als gevolg van aanscherpingen van de covid-19 maatregelen in Athene zijn beide bijeenkomsten op het laatste moment afgezegd. In plaats daarvan hebben meerdere overleggen via videoverbinding plaatsgevonden tussen Nederlandse en Griekse experts. Ook is gesproken met vertegenwoordigers van EASO, UNHCR, UNICEF, IOM, METAdrasi en de Europese Commissie in Athene. Tijdens bijeenkomsten met vertegenwoordigers van E.K.K.A. en het Griekse Ministerie van Werkgelegenheid en Sociale Zaken inzake het voogdijprogramma zijn verschillende thema's geïdentificeerd waarover Nidos digitale workshops zal organiseren om *best-practices* te delen die kunnen worden gebruikt om het Griekse voogdijsysteem voor amv te versterken. Deze workshops zijn bedoeld voor experts van alle relevante Griekse overheidsorganisaties. Daarnaast zullen ook vertegenwoordigers van internationale organisaties en Griekse non-gouvernementele organisaties worden uitgenodigd deel te nemen en een eventuele bijdrage te leveren. Aan Nederlandse zijde zullen waar nodig en nuttig ook andere relevante (keten-)partners worden gevraagd om een bijdrage te leveren.

Recent hebben de Griekse autoriteiten aangekondigd de verantwoordelijkheid voor de voogdij van amv te verplaatsen van het Griekse Ministerie van Werkgelegenheid en Sociale Zaken (en E.K.K.A. als uitvoeringsorganisatie) naar de *Special Secretary for Unaccompanied Minors* van het ministerie voor Migratie en Asiel. De inzet is om te komen tot de opbouw van een nieuw stelsel voor de voogdij van amv in Griekenland, gestoeld op het voogdijsysteem voor amv dat in Nederland onder leiding van Nidos wordt uitgevoerd. Gelet op het initiële verzoek van de Griekse autoriteiten om Nidos bij het samenwerkingsverband te betrekken, is bekend dat de Griekse autoriteiten geïnspireerd zijn door het Nederlandse systeem. Dit samenwerkingsverband zal daarin ondersteunen. Voor de voorbereidingen van de workshops heeft dit geen consequenties. Deze zijn bedoeld voor vertegenwoordigers van alle relevante, betrokken organisaties in Griekenland. Wel zullen deze mogelijk later dan gepland dit najaar plaatsvinden.

Met betrekking tot de opvangplekken kan ik uw Kamer het volgende mededelen. In de afgelopen maand is door *Movement on the Ground* samen met zijn Griekse partner *The HOME Project* veel werk verzet om de

⁴ Kamerstuk 27 062, nr. 113

eerste van de drie opvanglocaties in gereedheid te brengen voor de eerste groep alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Naast bouwkundige aanpassingen en inrichting, betrof het werving en training van het benodigde personeel. Conform afspraak was deze locatie eind september jl. gereed. Samen met mijn Griekse ambtgenoot ben ik beide ngo's bijzonder erkentelijk voor deze prestatie.

Deze eerste locatie is geschikt gemaakt om 16 meisjes in de leeftijdscategorie 13–18 jaar op te vangen. Ook kunnen daar jonge (tiener-)moeders en hun kinderen worden opgevangen. Zoals meermaals aan uw Kamer gecommuniceerd is de selectie en de plaatsing van de amv die in deze locaties worden opgevangen een verantwoordelijkheid van de Griekse autoriteiten.⁵ Bevestigd is dat 16 meisjes reeds zijn geselecteerd. Op dit moment vinden verschillende gezondheidscontroles plaats. De Griekse autoriteiten hebben laten weten dat de meisjes uiterlijk 9 oktober a.s. in de locatie zullen worden gehuisvest.

Ter voorbereiding op de komst van de eerste groep kinderen, hebben *Movement on the Ground* en *The HOME Project* in het kader van Covid-19 noodzakelijke maatregelen getroffen om de kinderen en het personeel te beschermen. Zo worden alle medewerkers getest en zijn beschermende middelen aangeschaft. Daarnaast hebben zij afspraken gemaakt met een school in de nabijheid van de locatie die al ervaring heeft met de begeleiding van kinderen van migranten en asielzoekers. Er zijn afspraken gemaakt met een lokale school, waardoor de meisjes zo snel mogelijk onderwijs kunnen volgen.

Daarnaast heeft *Movement on the Ground* verdere voorbereidingen getroffen voor het openen van de andere twee opvanglocaties. Op dit moment worden afspraken gemaakt om een tweede locatie vast te leggen en worden verschillende opties onderzocht voor een derde locatie. Beide centra zullen zo snel mogelijk gereed worden gemaakt om elk 16 jongens op te vangen, eveneens in de leeftijd van 13 tot 18 jaar.

Herplaatsingsaanbod

Tot slot informeer ik uw Kamer over de uitvoering van herplaatsingsaanbod dat het kabinet heeft gedaan in reactie op de branden op Lesbos. Namens het kabinet, is hierover veelvuldig contact geweest met onze Griekse partners en de Europese Commissie die de invulling van *pledges* voor herplaatsing coördineert.

Het was mijn voornemen om tijdens mijn bezoek aan Griekenland in het kader van het samenwerkingsverband tevens met mijn Griekse collega nader te spreken over het herplaatsingsaanbod. Als gevolg van de aangescherpte maatregelen in reactie op de toename van het aantal covid-19 besmettingen in Nederland, heb ik dit bezoek geannuleerd. In plaats daarvan heb ik op 30 september jl. via een videoverbinding gesproken met mijn Griekse ambtgenoot Koumoutsakos. Daarbij hebben wij besproken hoe invulling kan worden gegeven aan het door het kabinet gedane aanbod. Ik zal uw Kamer zo spoedig mogelijk informeren over de uitwerking van het Nederlandse herplaatsingsaanbod.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol

⁵ Kamerstuk 27 062, nrs. 111, 112 en 113